

Inkoopstrategie

“Inkoop ambulante jeugdhulp en wonen”

Midden-Limburg

Zaaknummer	Versie	Status	Datum
	2.0	Definitief	16 december 2024
Opdrachtgever	CPV-code		
Gemeenten Midden- Limburg	85000000-9 gezondheidszorg en maatschappelijk werk		

Inhoud

Inhoud	2
1. Inleiding en doelstelling	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Doelstelling	3
2. Jeugdzorglandschap: huidige situatie, knelpunten en gewenste situatie	4
2.1 Huidige situatie Jeugdhulp	4
2.2 Knelpunten Jeugdhulp	5
2.3 Gewenste situatie Jeugdhulp	7
2.4 Contractmanagement: huidige situatie en gewenste situatie	10
2.5 Kosten	11
3. Inkoopmarkt	13
3.1 Omschrijving gewenste oplossing en dienst	13
3.2 Kostenontwikkelingen	13
3.3 Marktaspecten	13
4. Inrichting aanbestedingsprocedure	15
4.1 Uitgangspunten raamovereenkomsten	15
4.2 Inrichting aanvraag	15
4.3 Duurzaamheid	15
4.4 Social return	16
4.5 Aanbestedingsvorm	16
4.6 Voorwaarden	17
4.7 Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen	17
5. Tijdens de uitvoering van de overeenkomst	19
5.1 Implementatie en contractmanagement	19
5.2 Privacy	19
6. Organisatie	21
6.1 Teamsamenstelling	21
6.2 Planning	21

1. Inleiding en doelstelling

1.1 Algemeen

Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor jeugdigen en gezinnen in de meest kwetsbare situaties. De jeugdregio's Midden-Limburg Oost (Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen, Roermond) en Midden-Limburg West (Leudal, Nederweert, Weert) hebben diverse vormen van jeugdzorg op verschillende schaalgroottes ingekocht:

1. Opname vervangende behandeling en behandeling met verblijf op schaal Noord- en Midden-Limburg;
2. Wonen op schaal Midden-Limburg;
3. Dagbehandeling/dagbesteding jeugd op schaal van Midden-Limburg Oost en West;
4. Ambulante hulpverlening jeugd op schaal van Midden-Limburg Oost en West;
5. Integrale crisis jeugd op schaal Noord- en Midden-Limburg;
6. Jeugdzorg Plus (gesloten jeugdzorg) op schaal Landsdeel Zuidoost

De regio's Midden-Limburg Oost en Midden-Limburg West zijn voornemens per 1 januari 2026 hun (aparte) overeenkomsten voor wonen (segment 2), ambulante hulpverlening jeugd (segment 4) en dagbehandeling/dagbesteding (segment 3) niet te verlengen. De twee regio's kiezen ervoor om intensiever te gaan samenwerken, en ook de aanbesteding voor ambulante hulpverlening jeugd als Midden-Limburg uit te voeren. De nieuwe overeenkomst "ambulante jeugdhulp en wonen" gaat per 1 januari 2026 in met als doel een nieuwe langdurige contractering met jeugdhulpaanbieders aan te gaan en waar mogelijk de transformatie van de jeugdhulp contractueel beter vorm te geven. Het onderwerp van de aanbesteding is een dienst. De bijbehorende CPV-code is 85000000-9, gezondheidszorg en maatschappelijke werk.

1.2 Doelstelling

Jeugdigen groeien gezond en veilig op, zodat zij zo volledig en volwaardig mogelijk mee kunnen doen in de samenleving. Als een jeugdige hierbij hulp nodig heeft, is passende ondersteuning van goede kwaliteit dichtbij en snel beschikbaar. Positieve gezondheid staat hierin centraal. Uitdagingen in het leven worden niet onnodig geproblematiseerd en specialistische hulp wordt tijdig afgeschaald. We stimuleren samenwerking in het zorglandschap. Met de specialistische expertise van onze jeugdhulpaanbieders ontstaat een samenspel tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg en de lokale partners uit de sociale basis. Gemeenten, zorgaanbieders en andere samenwerkingspartners hebben hierbij oog voor kostenbewustzijn, zodat we zowel inhoudelijk als financieel bouwen aan een duurzaam stelsel. Hiertoe beperken we de administratieve lasten bij de uitvoering van deze opdracht zo veel als mogelijk.

2. Jeugdzorglandschap: huidige situatie, knelpunten en gewenste situatie

2.1 Huidige situatie Jeugdhulp

In de huidige situatie hebben de jeugdzorgregio's Midden Limburg Oost en de regio Midden Limburg West voor ambulante jeugdhulp ieder hun eigen overeenkomsten en is er sprake van twee verschillende aanbestedingen, de overeenkomst wonen is reeds op Midden-Limburg niveau. De ambulante hulpverlening wordt momenteel in beide regio's middels een Open House gecontracteerd op basis van een vastgesteld productenboek. Dit productenboek is in 2018 in gezamenlijkheid opgesteld. Momenteel kunnen de huidige contracten voor ambulant jaarlijks worden verlengd. In Midden- Limburg Oost wordt de Open House tweemaal per jaar opengesteld zodat nieuwe jeugdhulpaanbieders zich kunnen melden. In Midden- Limburg West kunnen partijen zich continue aanmelden. Voor Wonen is een Europese procedure conform de SAS-richtlijnen gevolgd en zijn er voor verschillende segmenten een beperkt aantal aanbieders geselecteerd. Tussentijdse toetreding is niet mogelijk.

Voor beide regio's geldt dat zij ongeveer 100 gespecialiseerde jeugdhulpaanbieders hebben gecontracteerd, van klein (niche) tot groot (systeemaanbieders). De twee regio's kiezen er nu voor om de aanbesteding voor ambulante jeugdhulp en wonen als Midden-Limburg samen uit te voeren en een nieuwe overeenkomst per 1 januari 2026 te laten ingaan. Met ambulante hulpverlening bedoelen we geïndiceerde begeleiding en behandeling, zowel individueel als in een groep. Voor de woonproducten betreft het pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalige woon-leefgroep, zelfstandig wonen training en logeren.

De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 heeft invloed op deze aanbesteding. Deze Hervormingsagenda bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te houden te krijgen. Zo is onder andere afgesproken dat het Rijk de jeugdhulpplicht beter gaat duiden: afgebakend en gericht op jeugdigen en gezinnen die het meest kwetsbaar zijn. Gemeenten hebben vervolgens de opdracht ambulante hulpverlening zoveel als mogelijk vorm te geven als een (groepsgerichte) vrij toegankelijke voorziening (lichte toets, zonder beschikking). Wanneer de thuissituatie van een jeugdige geen veilige of passende woonomgeving vormt, en de inzet van ambulante jeugdhulp dit ook niet kan realiseren, dan wordt er gezocht naar een alternatieve woonoplossing die zoveel als mogelijk op een thuis (gezinssituatie) lijkt. Hierbij worden de mogelijkheden van tijdelijkheid en/of deeltijdvormen overwogen. Bij deeltijdvormen verblijft de jeugdige hoofdzakelijk bij de ouders. Het thuis blijft het gezin. Deeltijdplaatsingen passen meer dan voltijdplaatsingen bij onze transformatie-visie: zo thuis mogelijk.

Midden-Limburg volgt de landelijke richtlijnen waar het gaat om jeugdhulp die aantoonbaar niet werkt, niet meer in te zetten en te vergoeden. Ook hebben we de opdracht om de jeugdhulp steviger te verbinden aan aanpalende domeinen zoals het onderwijs, volwassenen-ggz en bestaanszekerheid.

Ambulante hulpverlening heeft een sterke relatie met de ambitie om de residentiële jeugdhulp terug te dringen.

De nieuwe overeenkomst ambulante jeugdhulp en wonen moet het mogelijk maken dat we ook na het afsluiten van de overeenkomsten invulling kunnen geven aan de afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

Toegang

De gemeentelijke toegang van Midden-Limburg wordt uitgevoerd door het Centrum voor Jeugd en Gezin Midden- Limburg (CJG). Het CJG heeft een spilfunctie in het jeugdhulpstelsel. Het CJG is er als basisvoorziening op gericht om jeugdigen en ouders te ondersteunen bij advies- en ondersteuningsvragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG heeft meerdere taken van de zeven gemeenten Midden-Limburg gekregen:

- Preventie, informatie, consultatie, advies en lichte opvoedondersteuning;
- 1ste lijn vrij toegankelijke ambulante jeugdhulp;
- Toegang naar individuele voorzieningen;
- Toeleiding naar het gedwongen kader;
- Verbinding met de scholen, de kinderopvang en de (huis)artsen;
- Hulpverlening vanuit ketenzorg en multidisciplinaire teams.

Naast de gemeentelijke toegang bij het CJG zijn er meer wettelijke verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp: huisartsen, jeugdartsen, specialisten, en de gecertificeerde instellingen.

Midden-Limburgse gemeenten hebben het toegangsproces van zowel het CJG als de andere verwijzers naar de gespecialiseerde jeugdhulp vastgelegd in een procesbeschrijving en in de Nadere regels jeugdhulp.

2.2 Knelpunten Jeugdhulp

Ter voorbereiding van deze aanbesteding is bij diverse partijen input opgehaald. Tevens zijn in Midden-Limburg drie gesprekken gevoerd met een brede samenstelling (CJG, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis, jeugdhulpaanbieders en gemeenten), waarbij er unanieme herkenning was in de volgende knelpunten. Samengevat:

1. *Maatschappelijke ontwikkelingen*

Het werken vanuit een normaliserend gedachtengoed is nog onvoldoende van de grond gekomen in de afgelopen jaren. Jeugdhulp is niet de oplossing voor alle hulpvragen. De maatschappelijke context maakt dat onzekerheid en verschil er onvoldoende mag zijn. Er is momenteel te weinig draagvlak in de omgeving van gezinnen en bij gezinnen om het normaliseren handen en voeten te geven. Dit uit zich in onder andere discussie over de soort hulp en hoogte van een verwijzing, maar ook het al dan niet verlengen van gespecialiseerde jeugdhulp. Naast wijzigingen in structuur,

vraagt dit een cultuurverandering in de wijze waarop wij naar “het gewone leven” kijken. Het vraagt een maatschappelijke verandering in onze houding en gedrag.

2. *Stijgingen van het gebruik van jeugdhulp*

Het gebruik van jeugdhulp, het aantal jeugdigen met ondersteuning en de daarbij horende kosten (verzwaring van hulp) zijn de laatste jaren substantieel gestegen. De kosten voor de jeugdzorg waren in 2021 bijna 40% hoger dan in 2015 (inclusief indexering van tarieven). Hierbij hebben ongeveer 25% meer jeugdigen een vorm van ondersteuning gehad. In onze regio zien we een opvallende stijging van de GGZ-jeugdhulp zonder dat helder is wat hieraan ten grondslag ligt.

3. *Personeelstekorten*

Er is een groot tekort aan gekwalificeerd personeel binnen veel sectoren, zo ook binnen de jeugdzorg. Ook is het verzuim en het verloop hoog. De verwachting is dat de tekorten een langdurig of structureel karakter hebben. De mate waarin dit speelt verschilt per instelling of werksoort.

4. *Spanning op samenwerking*

Als gevolg van personeelstekorten komen organisaties en de medewerkers in een “overlevingsstand” en is de focus vaak intern gericht (de boel overeind houden). Iedereen begrenst werkzaamheden en verantwoordelijkheden met weinig oog voor (eerder gemaakte afspraken over) samenwerking en ontwikkelingen in de keten.

5. *Wachtlijsten*

Op dit moment zijn de wachtlijsten extreem (door meerdere omstandigheden) voor sommige vormen van ondersteuning, sommige jeugdigen moeten maanden wachten op passende zorg. Er is geen overbruggingszorg bij wachtlijsten georganiseerd, waardoor extra druk ontstaat bij het CJG en de gecertificeerde instellingen.

6. *Toename zwaarte van de problematiek*

De oplopende wachttijden en het gebrek aan passende hulp, hebben een negatief effect op de zwaarte van problematiek. Ook de handelingsverlegenheid van aanbieders speelt hierbij een rol. Uitstel van hulpverlening leidt tot meer crisissituaties en vraag naar zwaardere vormen van jeugdhulp.

7. *Effecten van nieuwe aanbestedingen*

De wijze van aanbesteding in segmenten en gemaakte keuzes heeft als effect dat er een andere dynamiek is ontstaan binnen het jeugdveld. Dit is nog niet gestabiliseerd en zorgt voor nieuwe uitdagingen voor uitvoerend medewerkers.

8. *De verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs* komt nog onvoldoende van de grond. Denk hierbij aan gezamenlijk laagdrempelige inzet (individueel én collectief) vanuit ieders verantwoordelijkheid.

9. *Het onderscheid tussen de producten behandeling en begeleiding* is onvoldoende duidelijk en leidt tot discussie tussen verwijzers en aanbieder.

2.3 Gewenste situatie Jeugdhulp

Context

Allereerst dient gesteld te worden dat jeugdhulp niet altijd de best passende hulp is voor een kind, omdat problemen kunnen worden veroorzaakt door bijvoorbeeld stress bij andere gezinsleden. Als bestaanszekerheid onzeker is, kan bijvoorbeeld onzekerheid over opvoedvaardigheden bij ouders toenemen. Hulpvragen dienen daarom integraal binnen de context van het gezin te worden opgepakt, waarbij het gezin zelf regie voert over hun plan. De integrale doelen worden samen met het gezin opgesteld, zo ook de prioritering van het realiseren van deze doelen.

0de lijn - sociale basis (geen onderdeel van de aanbesteding)

Om het normaliserende gedachtegoed concreet te maken, zullen we met jeugdigen, ouders en onze partners moeten definiëren wat wij “normaal” vinden binnen het opvoeden en opgroeien. Op die manier komen we tot een gezamenlijk kompas en een gedragen visie over het normaliserend gedachtegoed. Het Rijk gaat hierin helpen door in samenwerking met betrokken partijen een landelijk maatschappelijke dialoog over het normaliseren en versterken van het gewone leven te initiëren (onderdeel van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028).

Vervolgens kunnen lokale gemeenten zich inzetten om de sociale basis (0de lijn) door te ontwikkelen, waardoor de behoefte aan jeugdhulp op termijn verminderd. Het versterken van de sociale basis, zoals de aansluiting op de kinderopvang of de scholen, is in principe een lokale verantwoordelijkheid. Binnen de zeven Midden- Limburgse gemeenten zal het gesprek gevoerd moeten worden waar we minimaal op inzetten zodat de startpositie voor de lokale CJG-teams hetzelfde is en de inkoop van jeugdhulp overal goed aansluit. Een minimale variant zou kunnen bestaan uit:

- Samenwerking tussen de jeugdgezondheidszorg en de kinderopvang;
- Samenwerking tussen Jeugdgezondheidszorg, Welzijnswerk en het CJG (in projecten en op casusniveau);
- Inzet van CJG-medewerkers in de scholen ter ondersteuning van de scholen bij vragen over kinderen en ter ondersteuning van ouders en jeugdigen;
- Inzet van praktijkondersteuners jeugd bij alle huisartsen (door medewerkers van het CJG of anders).

1ste lijn vrij toegankelijke ambulante hulp door het CJG (geen onderdeel van deze aanbesteding)

Zoals beschreven in de huidige situatie heeft het CJG een centrale rol in ons jeugdhulpstelsel. We blijven in onze regio invulling geven aan het aanbieden van vrij toegankelijke hulp in de 1ste lijn door het CJG en zien deze als voorliggend op de niet vrij toegankelijk gespecialiseerde hulp in de 2de lijn. Echter willen we het aanbod uitbreiden/verbreden.

Met de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 geven gemeenten, het Rijk en partners namelijk duidelijk richting om veel voorkomende (lichte) ambulante hulp en ondersteuning zoveel als mogelijk vrij toegankelijk (zonder beschikking) aan te bieden. Deze hulp is voorliggend op de niet vrij toegankelijke gespecialiseerde hulp in de 2de lijn en zorgt voor afbakening in de reikwijdte. Deze investering in de 1e lijn (vrij toegankelijk) moet leiden tot een afname van gespecialiseerde hulpverlening in de 2e lijn (niet vrij toegankelijk).

Los van deze aanbesteding, gaan de gemeenten van Midden-Limburg samen met CJG en jeugdhulpaanbieders de komende tijd onderzoeken en bepalen welke vormen van specialistische jeugdhulp toegevoegd moet worden aan de 1ste lijn vrij toegankelijke ambulante hulp door het CJG. Onderstaande uitgangspunten voor de taken van het CJG blijven:

- Werken op basis van het gedachtengoed van 1 gezin, 1 plan;
- Normaliseren en versterken van het gewone leven als norm;
- Het voorliggend veld betrekken bij gezinnen;
- Regierol bij cases waarvoor een toegang is verleend (nader bepalen wanneer wel/niet).

Doelen voor de 2de lijn ambulante jeugdhulp door jeugdhulpaanbieders (is de aanbesteding)

1. *Verantwoordelijkheid, regie en eigen kracht van gezinnen, kinderen groeien thuis of zo thuis mogelijk op*

Ouders/opvoeders zijn en blijven verantwoordelijk voor de opvoeding en het opgroeien van hun kinderen. Indien er een ondersteuningsvraag ligt is de hulpverlening altijd gericht op versterking van het gezin, waarbij gebruik gemaakt wordt van het eigen netwerk of het stimuleren/uitbreiden van een netwerk. Ouders houden regie over het eigen leven, alleen als men hiertoe niet in staat is neemt iemand uit het netwerk of een professional (vaak het CJG of de GI) dit tijdelijk over. Hulpverleners zijn altijd passanten, ze zijn erop gericht zichzelf overbodig te maken. Verwijzers hebben naast ouders/verzorgers de regie op het hulpverleningsproces. Samen met het gezin formuleren zij doelen ten aanzien van de diverse levensdomeinen, bepalen zij een gewenst perspectief en zoeken zij met het gezin naar de juiste hulpverleners (het 'wat'). Als jeugdhulpaanbieders met de hulpvraag aan de slag gaan, dan zijn zij verantwoordelijk om te doen wat nodig is gelet op de gemaakte afspraken met het gezin en verwijzer (het 'hoe'). Pas wanneer de thuissituatie van een jeugdige geen veilige of passende woonomgeving vormt, en de inzet van ambulante jeugdhulp dit ook niet kan realiseren, dan wordt er gezocht naar een alternatieve woonoplossing die zoveel als mogelijk op een thuis (gezinssituatie) lijkt.

2. *Het lokaal borgen van de aansluiting op het gecontracteerde ambulante aanbod*

In de diverse beleidsplannen van de Midden- Limburgse gemeenten staat het voornemen "de beweging naar de voorkant" te maken door de sociale basis te versterken. Om de beweging naar de voorkant daadwerkelijk te maken, is het nodig dat bij zowel gemeenten als alle partners het urgentiebesef gaat stijgen. We verwachten van jeugdhulpaanbieders dat ze inspelen op de lokale situatie en ze meewerken aan lokale initiatieven. We willen dat de jeugdhulpaanbieders zich

gezamenlijk lokaal gaan organiseren waardoor er een (optimaal) samenspel ontstaat met de lokale partners uit de sociale basis, het lokale CJG-team en het specialistisch aanbod. Het doel is het creëren van een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor onze jeugdigen met ondersteuningsvragen en de ambulante hulpverlening nabij het gezin te organiseren en de verbinding met het eigen netwerk en de lokale sociale basis beter te maken. Zo krijgt het gezin de best passende hulp en kan er gelijktijdig aan het optimaliseren van het hulp- en ondersteuningsaanbod gewerkt worden.

3. De ambulante jeugdhulp biedt passende hulp die aansluit op de leefwereld van het gezin

We willen dat hulpvragen in de context van het gezin worden geprioriteerd en opgepakt. Niet altijd is jeugdhulp de best passende oplossing. De hulp die wordt ingezet is passend voor het gezin, we doen wat nodig is in plaats van handelen vanuit bestaand aanbod. Waar dat nodig is verwachten we dat jeugdhulpaanbieders gezamenlijk de passende hulp inzetten.

4. Hulpverlening is integraal georganiseerd

Soms hebben gezinnen vanuit meerdere domeinen/perspectieven ondersteuning nodig. We verwachten dat deze ondersteuning volgens het gedachtengoed van 1 huishouden, 1 plan wordt georganiseerd. Dit betekent: gezin is leidend en bepaalt de doelen, hulp is onderling afgestemd, gezamenlijke doelen worden bepaald met afspraken over regie.

5. We werken effectief en resultaatgericht op alle niveaus

We zetten hulpverlening in, waarbij met de ouders en de jeugdige vooraf doelen zijn bepaald. Als doelen behaald zijn bouwen we de hulpverlening af, we gaan niet langer door dan nodig¹. De jeugdzorgaanbieder stuurt op resultaten zowel op cliëntniveau, als op het niveau van de algehele beleidsdoelen. Ook verwachten we dat jeugdhulpaanbieders hulpverlening inzetten die effectief is en hierbij de landelijke lijn volgen om te stoppen interventies die niet bewezen zijn.

Uitgangspunten voor deze aanbesteding

1. Administratieve lasten houden we beperkt

We sluiten aan bij landelijke standaarden en anderzijds zijn we kritisch op welke eisen we écht van belang vinden om aan jeugdhulpaanbieders te stellen.

2. We verwachten van een deel van de jeugdhulpaanbieders dat men zich lokaal organiseert

We streven naar lokale multidisciplinaire teams, die ondersteunend zijn aan de centrale rol van het CJG-team. Zo doen jeugdhulpaanbieders en CJG gezamenlijk wat nodig is voor een gezin, in samenwerking met elkaar. We verwachten van de jeugdhulpaanbieders in de 2de lijn dat zij goed zicht hebben op de lokale sociale basis.

3. Medeverantwoordelijkheid bij jeugdhulpaanbieders voor financiële houdbaarheid van jeugdhulp

De Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 bevat zoals eerder vermeld een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. De te contracteren jeugdhulpaanbieders hebben hierbij gezamenlijk een belangrijke taak.

¹ Uitzondering is de doelgroep jeugdigen met een levenslange beperking.

We verwachten hierin een proactieve houding, het gevoel van individuele en gezamenlijke verantwoordelijk en het nemen van concrete acties door onze jeugdhulpaanbieders.

4. *We maken gebruik van de kennis en inzichten die data kunnen bieden*

We gaan beter monitoren of wat we doen ook in de afgesproken richting werkt.

2.4 Contractmanagement: huidige situatie en gewenste situatie

Huidige situatie

In Midden- Limburg Oost en Midden-Limburg West zijn de volgende overeenkomsten van kracht:

1. Basisovereenkomst Gespecialiseerde Jeugdhulp;
2. Uitvoeringsovereenkomst Gespecialiseerde Jeugdhulp;
3. Raamovereenkomst jeugd, segment wonen.

Hieronder vallen de producten met betrekking tot:

1. Ambulant: individuele ambulante behandeling en begeleiding en de groepsproducten ambulante behandeling en begeleiding en vervoer. Deze overeenkomsten zijn verlengd van 1 januari 2024 tot 1 januari 2025. Voor het jaar 2025 zullen de overeenkomsten voor nog één jaar verlengd worden.
2. Wonen: pleegzorg, gezinshuizen, kleinschalige woon-leefgroep, zelfstandig wonen training en logeren. Deze overeenkomst is ingegaan op 1 januari 2022 en heeft een initiële looptijd van 4 jaar.

Periodiek voeren de regio's Midden- Limburg Oost en Midden-Limburg West contractgesprekken bij een aantal geselecteerde jeugdhulpaanbieders in hun regio. Bij deze gesprekken is een afvaardiging van beleid, contractmanagement, business control en vaak het CJG aanwezig. Daarnaast zijn er periodiek verschillende overlegvormen waar gemeenten en jeugdhulpaanbieders samenkomen om te praten over ontwikkeling, contracten, monitoring en voortgang (dialogen en overlegtafels). Indien er een specifieke aanleiding is worden daar ook gesprekken voor georganiseerd. Voor de contractgesprekken worden ervaringen opgehaald via de werkgroep toegang (bestaand uit verwijzers en gemeenten).

Gewenste situatie

Voor gemeenten en jeugdhulpaanbieders is het efficiënter om zowel ambulante jeugdhulp als wonen voor beide regio's gezamenlijk op te pakken.

We gaan het contractmanagement op schaal van Midden-Limburg inrichten en gaan daarmee de samenwerkingsrelatie tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders verstevigen om de inhoudelijke ambities zoals opgenomen in paragraaf 2.3 (gewenste situatie) gezamenlijk te verwezenlijken. We gaan dit realiseren door:

- Onderscheid te maken in enerzijds focus op de afspraken uit de overeenkomsten en sturen op KPI's (account/contractgesprekken) en anderzijds focus op opdrachten die nodig zijn om de transformatie te realiseren (ontwikkelgesprekken).
- Onze ambities, zoals opgenomen in paragraaf 2.3 (gewenste situatie), vertalen we naar concrete ontwikkelopgaven die we oppakken door middel van de ontwikkelgesprekken.
Ontwikkelgesprekken kunnen, in tegenstelling tot de account/contractgesprekken, met meerdere jeugdhulpaanbieders plaatsvinden.
- In samenspraak tussen beleid, business control en contractmanagers worden tijdens de implementatiefase relevante jeugdhulpaanbieders geselecteerd aan de hand van bijvoorbeeld het hoogste aantal cliënten in zorg en/of de hoogste omzet. Contractmanagers stellen tijdens de implementatiefase een voorstel op voor de contractgesprekken in het eerste contractjaar. Beleidsmedewerkers stellen voor de aanvang van de nieuwe overeenkomst een voorstel op voor de gesprekken over de ontwikkelopgaven.
- Deze voorstellen zijn gericht op:
 - Activiteiten gericht op sturen, naleven en bewaken van de contractafspraken en het monitoren en bijsturen van de gewenste KPI;
 - Hoe gaan we de ontwikkelopgaven gezamenlijk vormgeven.

2.5 Kosten

Omvang en aantal jeugdigen

Onderstaande tabellen geven de financiële omvang en het aantal jeugdigen voor ambulante jeugdhulp en wonen door.

Totaal budget Midden- Limburg		
2022	2023	+index 2024
€ 46.588.841	€ 48.000.837	€ 51.113.571

Totaal aantal jeugdigen Midden- Limburg	
2022	2023
5.046	4.860

Bekostiging en contractvorm

Momenteel zijn er verschillen tussen de regio's:

Midden- Limburg West:

- PxQ voor het gros van de ambulante producten. Binnen individuele begeleiding/behandeling en groepsgerichte begeleiding/behandeling zijn licht-midden-zwaar producten beschikbaar. Individuele begeleiding/behandeling producten kennen een uurtarief en groepsgerichte begeleiding/behandeling producten kennen een tarief per dagdeel.
- Vervoersproducten gekoppeld aan groepsgerichte begeleiding kennen een tarief per etmaal.

- Per 1 januari 2024 is gestopt met de resultaatgerichte GGZ profielen (resultaatgerichte bekostiging).
- Trajectfinanciering voor Dyslexie.

Midden- Limburg Oost:

- PxQ voor het gros van de ambulante producten. Binnen individuele begeleiding/behandeling en groepsgerichte begeleiding/behandeling zijn licht-midden-zwaar producten beschikbaar. Individuele begeleiding/behandeling kennen een uurtarief en groepsgerichte begeleiding/behandeling producten kennen een tarief per dagdeel.
- Vervoersproducten gekoppeld aan groepsgerichte begeleiding kennen een tarief per etmaal.
- Trajectfinanciering Dyslexie en Begeleide omgangsregeling (BOR).
- Vaktherapie is (nu nog) een apart product in een aparte tender. De aanbieder krijgt per cliënt een toekenning voor een 600 minuten voor de inzet voor maximaal 8 maanden.

3. Inkoopmarkt

3.1 Omschrijving gewenste oplossing en dienst

De scope van deze aanbesteding richt zich op de 2de lijn ambulante jeugdhulp, waarbij het onder andere gaat om individuele- en groeps- begeleiding/behandeling en vervoer. De inzet en kwaliteit van de 0de en 1ste lijn zorg is van invloed op de benodigde inzet in de 2de lijn zorg maar maakt geen onderdeel uit van de aanbesteding en wordt dan ook niet verder uitgewerkt. Verder is de gewenste situatie uitgebreid beschreven in paragraaf 2.3 van deze inkoopstrategie.

3.2 Kostenontwikkelingen

De kosten voor de ambulante jeugdhulp worden beïnvloed door verschillende ontwikkelingen:

- Versterking van de 0de en 1ste lijn moet leiden tot een afname van de gespecialiseerde hulp in de 2de lijn.
- De reikwijdte van de Jeugdwet wordt nader bepaald in het kader van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 waardoor mogelijk bepaalde vormen van hulpverlening niet meer binnen de scope van deze opdracht vallen en dit kan dus leiden tot een afname van jeugdhulp.
- Maatschappelijke debatten over normaliseren moeten bijdragen aan een afname van jeugdhulp.
- Gezinsgerichte ondersteuning en het uitgangspunt dat jeugdigen thuis blijven wonen kan leiden tot meer gebruik van ambulante producten.
- Kostenontwikkelingen zullen leiden tot indexering van tarieven.

De bovenstaande ontwikkelingen zijn niet kwantificeerbaar.

3.3 Marktaspecten

De regio Midden-Limburg kent een gevarieerd aanbod van jeugdhulpaanbieders, zowel grote systeemaanbieders als kleinere (gespecialiseerde) jeugdhulpaanbieders leveren zorg in onze regio. Het zorglandschap wordt beheerst door een klein aantal grote jeugdhulpaanbieders met daarnaast een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders met nog steeds een substantiële omzet en een groot aantal jeugdhulpaanbieders met een beperkte omzet. Dit wordt bevestigd door de omzetten 2023 waaruit onderstaand beeld valt te herleiden:

- De top vijf jeugdhulpaanbieders factureren samen circa 54% van het totaal;
- Acht jeugdhulpaanbieders factureren samen de volgende 20%;
- De overige (meer dan 100) jeugdhulpaanbieders factureren de laatste 20%;
- In totaal 104 jeugdhulpaanbieders factureren 1% of minder van het totaal.

De huidige jeugdhulpaanbieders reageren wisselend op de huidige indexering in relatie tot hun kostprijsontwikkelingen. Het landelijk beeld is dat steeds meer jeugdhulpaanbieders rode cijfers schrijven. Het jaarlijks onderzoek van A-Insights dat door de regio wordt uitgevoerd laat zien dat ook bij onze huidige jeugdhulpaanbieders meerdere partijen rode cijfers schrijven danwel een winstmarge van minder dan 2% behalen. In de komende aanbesteding zal goed gekeken worden naar de te

hanteren tarieven, de wijze van toezicht en een langere contractperiode. Op deze wijze kunnen we ons profileren als een aantrekkelijke opdrachtgever. Ook zal aandacht komen voor de mogelijkheid om met input van de jeugdhulpaanbieders invulling te geven aan ontwikkeling van proces en producten.

MVI: lokaal, regionaal en mkb2-vriendelijk inkopen

De inschrijving op de aanbesteding zal openbaar worden opengesteld. Bij het formuleren van uitsluitingsgronden en de geschiktheidseisen zal kritisch worden bekeken welke criteria daadwerkelijk leiden tot betere zorg aan onze inwoners. Er zullen geen onnodig zware criteria worden toegepast om ook de toegang van mkb jeugdhulpaanbieders al dan niet lokaal / regionaal tot deze opdracht mogelijk te maken.

² Het mkb betreft bedrijven tot 250 werkzame personen. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt tussen het microbedrijf, bedrijven tot en met 9 werkzame personen, het kleinbedrijf, bedrijven met 10 tot en met 49 werkzame personen, en het middenbedrijf, bedrijven met 50 tot en met 249 werkzame personen (bron CBS)

4. Inrichting aanbestedingsprocedure

4.1 Uitgangspunten raamovereenkomsten

Om de doelen zoals geformuleerd in paragraaf 2.3 (gewenste situatie) te realiseren is het wenselijk een breed palet aan jeugdhulpaanbieders te contracteren. Daarbij is het afsluiten van raamovereenkomsten het best passend. De gemeenten leggen contractueel de te leveren producten, de processen en de prijs per product vast. Het aantal cliënten wordt daarentegen niet vooraf vastgelegd.

De looptijd van de overeenkomsten bedraagt bij start vier jaar met als ingangsdatum 1 januari 2026 en einddatum 31 december 2029. Na afloop van deze contractperiode wordt een verlengingsoptie opgenomen van twee maal drie jaar. Deze langere looptijd geeft jeugdhulpaanbieders meer zekerheid en biedt gemeenten en jeugdhulpaanbieders meer tijd en ruimte om samen de dienstverlening en processen verder te optimaliseren. Voor partijen die tussentijds toetreden is er sprake van een kortere looptijd van hun overeenkomst omdat de einddatum van 31 december 2029 (en later van eventuele verlengingen) vaststaat.

4.2 Inrichting uitvraag

De uitvraag is gebaseerd op de nog op te stellen productbeschrijvingen en de door de gemeente vastgestelde prijzen. Voor de vaststelling van de prijzen zal er samen met een externe partij en met input van de markt op basis van de productbeschrijvingen een kostprijsonderzoek worden uitgevoerd. In de productbeschrijvingen wordt op hoofdlijnen beschreven welke hulp moet worden geleverd zonder in detail te beschrijven hoe deze hulp moet worden geleverd. Dat is aan de uiteindelijke jeugdhulpaanbieder. Alle afspraken worden uiteindelijk vastgelegd in een af te sluiten overeenkomst inclusief bijlagen.

4.3 Duurzaamheid

Voor zorg zijn vooralsnog geen minimale eisen in de milieucriteriadocumenten (<https://www.mvicriteria.nl/nl>) opgenomen. Dat betekent niet dat ambulante jeugdhulp niet kan bijdragen aan een duurzamere samenleving. Daarbij kan gedacht worden aan duurzamere panden maar ook hulp dicht bij huis waardoor minder vervoerskilometers nodig zijn. Toch wordt ervoor gekozen om in de aanbesteding geen specifieke eisen ten aanzien van duurzaamheid mee te nemen. Het meenemen van duurzaamheidscriteria zou een administratieve lastenverzwaring betekenen in plaats van de gewenste lastenverlichting. Wel zullen in de looptijd van de overeenkomst met de contractpartners gesprekken worden gevoerd over dit onderwerp.

4.4 Social return

In de huidige overeenkomsten hanteren de gemeenten sociale voorwaarden vanaf een omzetwaarde boven de € 250.000 (excl. BTW) per jaar. De omzetwaarde wordt berekend op basis van de gerealiseerde omzet uit het voorafgaande jaar. Voor de nu aan te besteden overeenkomsten zal gezien de huidige ontwikkelingen bij de jeugdhulpaanbieders mogelijk een heroverweging gemaakt worden ten aanzien van de eisen SROI.

4.5 Aanbestedingsvorm

De in te kopen diensten vallen onder de zogeheten Sociale en Andere Specifieke (SAS) diensten. Dat betekent dat de gemeenten kunnen afwijken van de beschreven Europese procedures en de vrijheid hebben zelf een procedure in te richten. Ook is er sprake van een afwijkende drempel, namelijk € 750.000. De opdracht die nu verstrekt wordt gaat deze drempel ruim te boven. Dit betekent dat:

- Er in ieder geval een passende mate van openbaarheid moet zijn;
- Gemeenten moeten toetsen of de inschrijvingen voldoen aan de gestelde eisen en normen;
- Een proces-verbaal van opdrachtverlening moet worden opgesteld;
- Een overeenkomst wordt gesloten;
- Een aankondiging van de gegunde overheidsopdracht wordt gepubliceerd.

Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid van een zogeheten Open House methode. Het is een toelatingssysteem op basis van een vooraf bekendgemaakt toelatingsprocedure. Een gemeente stelt binnen een Open House slechts geschiktheidseisen en/of minimumeisen. Alle jeugdhulpaanbieders die zich aanmelden en na toetsing voldoen krijgen een overeenkomst. De inwoners maken zelf de keuze uit de door de gemeente toegelaten jeugdhulpaanbieders.

Het Rijk is van mening dat door het gebruik van de Open House methode het aantal jeugdhulpaanbieders fors is gestegen en het zorglandschap minder overzichtelijk is geworden. Het Rijk gaat daarom op basis van een nadere analyse onderzoeken of het opportuun is de Open House methode uitsluitend nog onder voorwaarden of bijzondere omstandigheden toe te passen en de wettelijke mogelijkheden daartoe verkennen. Zij verwacht dit in 2024 gereed te hebben (bron Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028). Om deze reden kiezen we voor deze aanbesteding niet voor een Open House.

Dat betekent dat we een aanbestedingsprocedure gaan inrichten waarbij gebruik gemaakt wordt van de vrijheid die een SAS dienst biedt. De wens is om een breed palet van jeugdhulpaanbieders te contracteren en de mogelijkheid open te houden om ook tussentijds nieuwe partijen de mogelijkheid te bieden voor de te leveren zorg een overeenkomst te sluiten. Daarbij is er ook de wens om administratieve lasten tot een minimum te beperken. Een zogeheten dynamisch aankoopstelsel (DAS) in combinatie met een procedure zonder gunningscriteria biedt deze mogelijkheid.

In grote lijnen betekent dit dat de volgende procedure zal worden ingericht:

- Aankondiging van het dynamisch aankoopstelsel met daarin opgenomen de uitsluitingsgronden en geschiktheidseisen, productbeschrijvingen, de overeenkomst, wijze toewijzing cliënten, KPI's, enzovoorts.
- Toets of aangemelde partijen voldoen aan de gestelde eisen.
- Contracteren van partijen die voldoen.
- Aankondiging van gegunde opdracht.

De aanbestedingsdocumenten en gedetailleerde inrichting van de procedure zullen in een latere fase door het projectteam worden opgesteld.

4.6 Voorwaarden

Het betreft een gezamenlijke aanbesteding van zeven Midden-Limburgse gemeenten. De inkoopvoorwaarden van alle gemeenten zijn geformuleerd op basis van de model inkoopvoorwaarden van de VNG. De inkoopvoorwaarden van de gemeente Roermond zijn het meest recent (1 juni 2023) vastgesteld. Op de uit te voeren aanbesteding en de daaruit voortkomende overeenkomsten zullen de inkoopvoorwaarden van de gemeente Roermond d.d. 1 juni 2023 van toepassing worden verklaard.

De tarieven worden tijdens de looptijd geïndexeerd. Hiervoor wordt de OVA index gebruikt. De reële tarieven worden in 2024 vastgesteld op basis van een onderzoek naar reële tarieven. Om te kunnen blijven spreken van reële tarieven is het noodzakelijk om deze jaarlijks conform de voorgestelde OVA indexering bij te stellen. Het eerste indexeringsmoment is 1 januari 2025.

4.7 Uitsluitingsgronden en Geschiktheidseisen

Voor deze aanbesteding zullen de verplichte uitsluitingsgronden worden toegepast. Dit betreft gronden die verband houden met strafrechtelijke veroordelingen voor deelneming aan een criminele organisatie, corruptie, fraude, terrorisme, witwassen, kinderarbeid of andere vormen van mensenhandel.

Daarnaast zullen ook de volgende minimum eisen aan de jeugdhulpaanbieders worden gesteld:

- Bewijs van betaling van belastingen en sociale premies;
- Geen schendingen van milieu-, sociaal- of arbeidsrecht;
- Niet in staat van faillissement, insolventie of gelijksoortig;
- Niet begaan van ernstige beroepsfout;
- Geen vervalsing van mededinging;
- Geen voortijdige beëindiging, schadevergoeding of andere vergelijkbare sancties (prestaties uit het verleden, slechte past performance);
- Geen valse verklaringen of niet overleggen bewijsmiddelen en onrechtmatige beïnvloeding besluitvormingsproces;
- Geen onrechtmatige beïnvloeding.

De geschiktheidscriteria zullen zich in ieder geval richten op:

- Kwaliteitsborging;
- Beroepsbekwaamheid;
- Berichtenverkeer;
- Verantwoorde bedrijfsvoering;
- Verzekering.

Deze worden in een latere fase door het projectteam uitgewerkt in de nog op te stellen aanbestedingsdocumenten.

5. Tijdens de uitvoering van de overeenkomst

5.1 Implementatie en contractmanagement

Na het sluiten van de overeenkomst volgt er een implementatie- en beheerfase. De werkzaamheden gedurende de implementatie bestaan uit:

- Het introduceren van nieuwe jeugdhulpaanbieders;
- Informeren van de toegang ten aanzien van nieuwe overeenkomsten;
- Extra aandacht voor de implementatie in de aanloop naar een nieuwe overeenkomst én de eerste periode van een nieuwe contractuitvoeringsfase;
- Toezien op contractnaleving van alle betrokkenen;
- Inrichting van de prestatiemeting (KPI);
- Oplossen van opstartproblemen in het eerste jaar;
- Beëindigen, opzeggen en ontbinden van de oude contracten.

Het is moeilijk in te schatten hoeveel uur contractmanagement benodigd voor ondersteuning bij de implementatie. De omvang is afhankelijk van de mutatie van het aantal jeugdhulpaanbieders en cliënten.

De implementatie vraagt een inspanning van verschillende functies/disciplines waaronder contractmanagers, beleid, business controllers, de toegang, data analisten en applicatiebeheerders. Zodra duidelijk is welke partijen worden gecontracteerd zal er een implementatieplan worden opgesteld.

Contractmanagement omvat het organiseren van het proces van werkzaamheden die erop toezien dat de contractant ook daadwerkelijk uitvoert wat is overeengekomen, oftewel dat de gemeenten krijgen waar zij voor betalen. Om de verwachtingen van de gemeenten en resultaten van de contractanten goed op elkaar af te stemmen, vindt er op regelmatige basis overleg plaats tussen contractmanagers van de gemeenten en de contractant. Het contractmanagement wordt in samenwerking tussen Midden- Limburg Oost en Midden- Limburg West uitgevoerd.

5.2 Privacy

De gemeenten zullen binnen dit contract beschikbaar komende gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke personen beschermen. Denk aan NAW en alle andere gegevens zoals en niet beperkt tot pasfoto's, camerabeelden, IBAN, kentekens, IP-adressen, BSN of de bijzondere persoonsgegevens zoals ras, etnische afkomst of gezondheid. Indien de leverancier verwerker is of gedeelde verantwoordelijkheid heeft, moet een verwerkersovereenkomst zijn opgesteld of moeten afspraken zijn vastgelegd over gedeelde verantwoordelijkheid.

In de komende maanden als de aanbestedingsstukken worden opgesteld zal met de regionale privacy officers worden afgestemd wat moet worden opgenomen in de overeenkomsten. Ook zal worden bekeken wat aanvullend geregeld moet worden met betrekking tot het onderling gegevens uitwisselen tussen gemeenten met betrekking tot contractgegevens en cliëntgegevens.

6. Organisatie

6.1 Teamsamenstelling

Het team bestaat uit medewerkers vanuit de regio's Midden- Limburg Oost en Midden- Limburg Oost:

- Een projectleider
- 4 materiedeskundigen
- 2 contractmanagers
- 2 business controllers
- Een inkoopadviseur.

6.2 Planning

In de onderstaande planning is rekening gehouden met de verplichte minimumtermijnen vanuit de wet- en regelgeving, en is er gekeken naar de complexiteit van de aanbesteding en vakantieperiodes. Om deze reden kan de procedure dan ook langer duren dan minimaal wordt vereist.

Processtap	Datum
Vaststelling inkoopstrategie ambulante jeugdhulp en wonen door colleges	Eind maart 2024 (gereed)
Uitvoering marktconsultaties	(gereed)
onderzoek reële tarieven ambulante jeugdhulp	(gereed)
Vaststelling herijkte inkoopstrategie, inkoopdocumenten en productbeschrijvingen door college	Februari 2025
Publicatie inkoopdocumenten en productbeschrijvingen	Februari 2025
Definitieve gunning	Juli 2025
Implementatieperiode	Juli t/m december 2025
Ingangsdatum overeenkomst	1 januari 2026